

Наукові ступені в галузі освіти: міжнародна практика

Світлана СИСОЄВА,

доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України,
завідувач науково-дослідної лабораторії освітології Київського університету
імені Бориса Грінченка

Започаткування в Україні підготовки докторів філософії (PhD) в галузі освіти активізувало зусилля академічної спільноти університетів щодо розроблення освітньо-наукових програм підготовки майбутніх докторів філософії, визначення змісту, форм і методів навчання. У Законі України «Про вищу освіту» (2014) зазначено, що «особа має право здобувати ступінь доктора філософії під час навчання в аспірантурі (ад'юнктурі). Особи, які професійно здійснюють наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати ступінь доктора філософії поза аспірантурою, зокрема під час перебування у творчій відпустці» [2]. Це означає, що ступінь доктор філософії (PhD) в галузі освіти в Україні можна здобувати як одразу після закінчення магістратури, так і поєднувати здобуття ступеня з практичною діяльністю за умов успішного виконання відповідної освітньо-наукової програми.

Аналіз міжнародного досвіду засвідчує, що поряд із докторським ступенем PhD (доктор філософії) в галузі освіти чинним є також інший, еквівалентний за рівнем наукової освіти, ступінь EdD (доктор у галузі освіти). Такі ступені у різних країнах не завжди однозначно співвідносяться зі ступенем доктора наук (у галузі освіти) DSc/ScD. З огляду на це, актуалізується питання виявлення сутності й призначення кожного з наукових ступенів у міжнародній практиці.

Українські науковці почали активно досліджувати міжнародний досвід підготовки докторів філософії в галузі освіти. Значний інтерес становлять монографія Ж.В. Таланової («Докторська підготовка у світі та Україні»), публікації: О.Ю. Коваленко («Неперервна педагогічна освіта у США: сучасний стан і

перспективи розвитку»), Л.С. Лобанової («Архітектура наукових ступенів: міжнародна практика і вітчизняні традиції»), І.Ю. Регейло («Підготовка фахівців за докторськими програмами у США»), С.О. Сисоєвої і І.Ю. Регейло («Підготовка докторів філософії у галузі освіти: досвід провідних університетів світу»).

Метою нашої статті є аналіз сутності й призначення наукових ступенів – доктор філософії в галузі освіти (PhD), доктор у галузі освіти (EdD), доктор наук DSc/ScD у галузі освіти – у міжнародній практиці задля використання цього досвіду в Україні. Наголосимо, що всі ці ступені належать до концепту докторського ступеня: *doctoral degree* – кваліфікації, визнаної міжнародним співтовариством як наукова діяльність високого рівня [1, с. 43].

За визначенням, поданим в Енциклопедії освіти США, докторський ступінь – це ступінь, що його присвоюють після завершення наукової освіти. Виокремлюють два типи такого ступеня: професійний і непрофесійний. Непрофесійним вважають ступені: доктор філософії, доктор у галузі освіти (інколи), доктор мистецтв, доктор наук. Їх присвоюють частіше (PhD, EdD, DA, DSc/ScD) [10, с. 595–596].

Дослідник Міхаель Д.Кеннеді, аналізуючи значення вищої освіти для суспільного розвитку, розглянув причини, що мотивують людей до отримання вищої освіти на рівні PhD. Науковець зазначає, що зі зростанням рівня безробіття і конкуренції на ринку праці вища освіта стає єдиним засобом руху до кар'єрного зростання [16]. Для багатьох професій вона розглядається як умова підвищення заробітної плати, оскільки заробітна плата завжди формується з урахуванням рівня освіти та досвіду. Для працівників сфери освіти саме це є стимулом для навчання з метою отримання (*terminal degree*) вищої освіти або наукового ступеня після закінчення докторської програми (української аспірантури).

«У сучасній світовій практиці написання докторської дисертації – необхідна умова для всіх, хто бажає побудувати кар'єру в науці чи у сфері вищої освіти», – зазначає Л.С. Лобанова [1].

Докторський ступінь PhD в галузі освіти є дуже популярним у Великій Британії і США [3; 16]. Академічний (науковий) докторський ступінь (*research doctorate* або *research doctoral degree*) зазвичай присуджують претендентам, які провели наукові дослідження і репрезентували свою роботу в придатному для публікації вигляді. Основна умова – результат проведених досліджень має розвивати ці знання. Остаточне рішення про надання докторського ступеня у більшості країн ухвалюють на основі захисту докторської дисертації (*doctoral thesis* або *dissertation*) [1, с. 44].

Британські університети як автономні, самоврядні навчальні заклади мають право присуджувати наукові ступені та визначати умови цієї процедури. Ефективним форумом для обговорення університетами всіх справ, що стосуються PhD, є Рада післядипломного навчання Великої Британії (*UK Council for Graduate Education*) [3].

Відповідно до Дайджесту освітньої статистики США (2010) у 1970–1971 роках було отримано 6041 докторський ступінь у галузі освіти; у 2001–2002 роках – 6549; у 2007–2008 роках – 8491. Водночас науковці та практики зазначають, що ступінь доктора філософії у галузі освіти почали плутати зі ступенем доктора у галузі освіти [16].

1. PhD чи EdD? Спільне та відмінне.

PhD розглядається, зокрема у США, як типовий докторський ступінь, що його присвоюють в університетах у галузях, які варіюються від гуманітарних до природничих. Доктори філософії традиційно обіймають посади викладачів у коледжах або університетах, проте можуть розвивати кар'єру і поза академічним середовищем [10, с. 595–596].

У США ступінь доктора філософії у галузі освіти вважається таким науковим ступенем, який передбачає проведення нового дослідження. У вимогах до дисертацій його здобувачів в Іллінойському університеті (США) зазначено, що дисертація має демонструвати здатність здобувача до проведення незалежного дослідження [6].

На відміну від того, що «здобувачі PhD спрямовуються на виконання нових досліджень, здобувачі EdD використовують вже здійснені дослідження для вдосконалення практичної діяльності у своїй галузі» [9]. Одна з вимог для здобуття ступеня PhD – написання дисертації, що в середньому триває п'ять років. Цей ступінь є науковим (*research*) і дає право викладати в університеті [21].

У Великій Британії здобувачі ступеня PhD виконують наукове дослідження під науковим керівництвом. Дослідження триває впродовж трьох–трьох із половиною років (стаціонар) та шести–шести з половиною (заочно) [22]. Мінімальна вимога до вступу на докторські програми – диплом магістра. На рівні PhD оцінювання відбувається на основі ґрунтовно написаної дисертації. Наукова робота не обов'язково має бути заздалегідь опублікована в авторитетному, рецензованому знаними фахівцями журналі (*pre-reviewed*), проте зазвичай якість

представленого тексту має бути вартою опублікування. Якщо працю докторанта вже схвалено до друку, то це сприяє прийняттю опонентами позитивного рішення щодо неї [3, с. 35].

Присудження наукового ступеня PhD може відбуватися на основі публікацій, але у такому разі до них необхідно додати критичну оцінку автора щодо результатів дослідження обсягом 5–10 тис. слів [1, с. 45].

В англійських джерелах зазначається, що відмінність між PhD (доктор філософії в галузі освіти) та EdD (доктор у галузі освіти) полягає у призначенні та подальшому використанні здобутого ступеня [20].

У США ступінь EdD розглядається як такий, що фокусується на застосуванні результатів дослідження на практиці для вирішення організаційних, лідерських та освітніх проблем. Такі програми орієнтовані на підготовку здобувачів до академічної, адміністративної, клінічної, професійної та дослідницької діяльності (посад) у закладах освіти типу K-12 (дошкільні та шкільні заклади освіти), вищих навчальних закладах, на громадській службі, у приватних установах тощо [9].

Дослідник Майкл Д.Кеннеді зазначає, що докторський ступінь EdD передбачає підготовку та сприяння професійному розвитку практиків задля їх кар'єрного зростання [16, с. 6–7]. Відмінність між доктором у галузі освіти та доктором філософії у галузі освіти полягає в подальшому використанні здобутого наукового ступеня, тобто, де саме здобувач має намір застосовувати цей ступінь: у науковій роботі, проведенні досліджень – доктор філософії в галузі освіти чи на практиці – доктор у галузі освіти [7]. На сайті Іллінойського університету зазначається, що дисертація доктора в галузі освіти має демонструвати здатність здобувача співвідносити академічні знання із професійною практикою [5].

Американський дослідник Томас Ньюсон пише: «Так історично склалося, що при порівнянні ступенів PhD та EdD відмічається, що PhD – це науковий ступінь, а EdD – практичний, для тих, хто хоче стати професійним освітянином. Відмінність між ступенями полягає у вимогах до оригінальності дослідження» [18, с. 1–2]. Такої самої думки дотримується американський дослідник Майкл Д. Кеннеді [16, с. 2].

Отже, у США вважають, що відмінність між ступенями PhD та EdD полягає у тому, що «доктор філософії в галузі освіти» у подальшому продовжує кар'єру викладача університету, в той час як «доктор в галузі освіти», котрий також може викладати, зазвичай обирає підприємницьку або практичну діяльність в освіті» [20].

Щодо Великої Британії, то метою здобувача ступеня доктора в галузі освіти (EdD), як і у США, є проведення дослідження, спрямованого на вдосконалення практики та якості освіти, тобто на застосування наукових знань на практиці [22].

EdD розглядається як ступінь, що дає змогу здобувачеві застосовувати теорію освіти в освітній

практиці, а тому призначений зазвичай для управлінців (лідерів) в освіті, які працюють у державних чи приватних освітніх закладах, працівників урядових установ, неприбуткових організацій та працівників адміністративних закладів сфери освіти [7]. Така відмінність відображається у вимогах до дисертаційного дослідження. Наголосимо: завершення дисертації розглядається як свідчення виконання всіх академічних (навчальних) вимог до здобуття докторського ступеня. Завершення дисертації є підтвердженням досягнень здобувача щодо сформованості в нього власних незалежних наукових поглядів.

За наявності у США та Великій Британії двох ступенів спостерігається ситуація, за якої «новіший» професійний ступінь EdD постійно «змагається» за «респектабельність» зі стандартами старого PhD, що не втрачає свого престижу. Водночас зростає подібність цих ступенів [16]. У своїй праці Майкл Д.Кеннеді посилається на американського вченого Дж.Гатрі, який досліджував упровадження докторської програми EdD в Університеті Вандербілта (2009): «У багатьох університетах, які пропонують тільки PhD або тільки EdD, або навіть у закладах освіти, які пропонують обидва ступені, є невелика відмінність між цими ступенями, а тому їх реформа є необхідною» [16].

Програми підготовки PhD за змістом спрямовані на підготовку здобувачів до власних досліджень, водночас як здобувачі ступеня EdD використовують уже наявні дослідження для удосконалення практичної діяльності в своїй галузі [9]. Варто звернути увагу на те, що дисертація на здобуття наукового ступеня PhD має демонструвати здатність здобувача до проведення незалежного дослідження [6]. На противагу цьому, дисертація на здобуття наукового ступеня EdD – здатність здобувача співвідносити академічні знання з професійною практикою [5].

Дискусія щодо відмінностей між EdD і PhD триває впродовж років. У США, де ступінь EdD був уведений 1939 р., в опублікованих статтях, починаючи з 1940 р. і донині, розгорнуто дискусію щодо змісту цих двох ступенів, стану програм для підготовки здобувачів, чіткого розподілу програм між EdD і PhD.

Ще 1942 року Е.Холіс оприлюднив очікування, що PhD ступінь задовольнятиме потреби університетської освіти, однак обидва ступені EdD і PhD стають все більш нечіткими [12; 16]. Пізніше, 1946 року Е.Холіс запропонував, аби вимоги до PhD ступеня були гнучкішими, оскільки відсутність гнучкості вимагає нового «контейнеру», який називається EdD [11; 16]. Він наполягав: ступінь PhD повинен мати таку гнучкість, яка забезпечувала б потреби практиків, що гарантувало б існування у сфері освіти лише одного ступеня. Його дослідження показало, що ступінь EdD зазвичай присвоюють практикам-керівникам, але вимоги для кожного ступеня не виправдовують наявності двох ступенів.

Ідею реформування ступеня EdD, відокремлення його від PhD в освіті підтримав Х.Дуглас (1943) [7]. Фундаментальними положеннями розроблення навчальних програм і вимог для EdD він вважав: розвиток EdD на основі врахування потреб кандидатів; обмеження доступу до ступеня EdD досвідченим кандидатам; розроблення ефективних стратегій оцінювання; уникнення надмірної спеціалізації та міждисциплінарних досліджень для кандидатів EdD [8; 16].

Відомий американський учений Е.Кінг 20 років тому порушив питання, пов'язані з докторськими ступенями в освіті, під час конференції, в якій брали участь 92 вищих навчальних заклади США, що вже пропонували ступені PhD та EdD, та 27 коледжів і університетів, які планували розвивати такі програми. Відбулася широка дискусія з цього питання [16]. Узагальнюючи результати обговорення, Е.Кінг дійшов висновку про відсутність істотних відмінностей між вимогами до двох наукових ступенів. Основні відмінності між цими двома ступенями полягали у вимогах щодо знання іноземної мови та процедури проведення дослідження: здобуття ступеня PhD вимагало знання двох іноземних мов, ступеня EdD – однієї іноземної мови. Результати дослідження показали, що лише в двох PhD-програмах допускалося відхилення від традиційних вимог дисертації; проте в 14 EdD-програмах припускалося відхилення від вимог, зокрема: звіти щодо сфери дослідження, есе на наукові теми та вимоги до професійного творчого розвитку.

Надалі дослідники продовжували обговорення й дискусії з приводу відмінностей між PhD- і EdD-ступенями в галузі освіти, необхідність існування двох ступенів. У 1991 р. Р.Огсурсорп і М.Вонг після дослідження 407 програм підготовки до здобуття докторського ступеня у США дійшли таких висновків: а) немає чіткого переходу від одного ступеня до іншого; б) науково-дослідні інститути неохоче пропонують EdD, водночас коледжі та університети все більше пропонують EdD як єдиний докторський ступінь; в) для обох ступенів вимоги є схожими, у тому числі вимоги до змісту досліджень і статистики [16; 19].

Також дослідження американських учених показали, що передусім нечіткість у розмежуванні PhD- і EdD-ступенів простежується щодо програм з управління освітою, а тому вони потребують реструктуризації та вдосконалення [16].

Зазначимо: активну позицію щодо наукових ступенів EdD і PhD у сфері освіти демонструє Університет Вандербілта [16]. Цій проблемі було присвячено багато статей в освітньому журналі Університету, що значною мірою вплинуло на обговорення цього питання й необхідність змін у чинній системі підготовки докторів у галузі освіти.

Отже, з часів введення ступеня EdD в освіті тривають дискусії щодо правомірності ступеня в докторських програмах. Теоретики і практики обговорюють відмінності між двома докторськими

Таблиця

Наукові ступені в галузі освіти

Доктор філософії PhD Doctor of Philosophy	Доктор у галузі освіти EdD Doctor of Education	Доктор наук Doctor of Science
Науковий ступінь (є наукова новизна, незалежне дослідження)	Науково-професійний ступінь (основним є вміння застосовувати вже існуючі наукові надбання на практиці у своїй галузі)	Найвищий науковий ступінь (вагома наукова робота у своїй галузі, публікації та монографії, у яких розкриваються надзвичайно важливі та інноваційні питання наукової галузі); у США: доктор філософії є одним із докторських ступенів

програмами в освіті. У багатьох університетах пропонуються обидва ступені EdD і PhD, але у змісті підготовки залишається багато спільного.

2. Науковий ступінь доктора наук (Doctor of Science (DSc) Degree).

В Австралії вважається, що ступінь доктора наук (DSc) є вищим за магістерського (MSc) та доктора філософії (PhD). Науковий ступінь DSc присвоюють на основі праці, що є оригінальною та вагомою для розвитку відповідної наукової галузі. Вона подається як публікації та розділи книжок, що оцінюються комісією. Ступінь надає здобувачеві особливий статус у галузі та визнання його як науковця [18].

Водночас у США, зокрема Блумберзькій школи охорони здоров'я (*The Bloomberg School*) ступінь доктора наук розглядається як альтернативний до ступеня доктора філософії [14].

У Великій Британії ступінь доктора наук є вищим за ступінь доктора філософії [1, с. 45]. Зауважимо: у Британії ступінь доктора наук (*Higher Doctorate*) розглядається як такий, що надається на основі наукової роботи, важливої для розвитку наукової галузі. Такий ступінь присуджується за оригінальні публікації виняткового значення для розвитку наукових знань і наукової галузі [13]. Здобуття цього ступеня потребує значно більше часу, оскільки претендент повинен зарекомендувати себе провідним ученим у відповідній науковій галузі знань. Останнім часом цей ступінь присуджують дуже рідко, він, по суті, перетворився на почесне звання [1].

Ступінь доктора наук є важливим кроком для просування в науковій і викладацькій кар'єрі у Німеччині та Польщі. Здобуття такого ступеня розглядається як процес підготовки габілітації, що завершується захистом дисертації перед спеціальною експертною комісією [*там само*]. Диплом доктора габілітованого дає змогу посісти посаду професора, а далі й одержати звання професора, зокрема у Польщі – звичайного або надзвичайного.

Ступінь доктора наук також виокремлюють у Франції. Як зазначає Л.С. Лобанова, у Франції чинними є два рівні докторських ступенів. Перший відповідає докторському ступеню PhD і має два варіанти: 1) так званий ступінь доктора третього циклу

(*doctoral de troisieme cycle*) чи доктора галузі наук (*diplome d'etudes approfondies*); 2) ступінь *Doctoral d'Etat* [1].

Проте для працівників науково-дослідної сфери його замінює *habilitation to direct theses* – докторська дисертація, що ґрунтується на власних наукових дослідженнях [*там само*]. Отримання ступеня *doctoral d'etat* або *habilitation* розглядається як обов'язковий етап наукової кар'єри після отримання ступеня PhD. На здобуття цього ступеня потрібно багато років. Тут, як і в інших країнах ЄС, *habilitation* (докторська дисертація) – друга частина дисертаційного дослідження чи добірка публікацій, в якій висвітлюються результати досліджень претендента з певної проблеми [*там само*]. Характеристику наукових ступенів у галузі освіти подано в таблиці (див. табл.).

Зазначимо: всі три ступені здобуваються на рівні наукової освіти за докторськими програмами (*doctoral programs*).

Висновки. Отже, в міжнародній практиці у сфері вищої освіти існують такі наукові ступені: доктор філософії (PhD) в галузі освіти, доктор у галузі освіти (EdD), доктор наук (*Doctor of Science*). Різниця між доктором у галузі освіти та доктором філософії у галузі освіти полягає в тому, де саме здобутий науковий ступінь фахівець передбачає застосовувати: у проведенні досліджень – доктор філософії в галузі освіти, чи на практиці – доктор у галузі освіти. Здобуття докторських ступенів відбувається під час навчання за докторськими програмами. Ступінь PhD було започатковано для науково-орієнтованих студентів – майбутніх учених, а EdD – для практиків. Однак упродовж тривалого часу відмінності між цими ступенями є нечіткими. Це призводить до змішування цих ступенів, що відображається на змісті підготовки, зокрема навчальних планах.

Аналітичний огляд міжнародної практики впровадження наукових ступенів дає змогу дійти висновку, що на нинішньому етапі реформування вищої освіти в Україні доцільним є впровадження «на кандидатському рівні» лише ступеня PhD в галузі освіти без обмеження доступу до здійснення наукових досліджень практиків сфери освіти.

З огляду на те, що до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук в Україні традиційно висувалися вимоги практичної

спрямованості, широкого впровадження в освітню практику, вірогідності результатів дослідження, введення двох ступенів (PhD і EdD) може призвести до тих самих дискусій, які точаться до сьогодні у США. Водночас практика, що запроваджується у підготовці докторів PhD у галузі освіти в Україні, часто зорієнтована (як наступний рівень вищої освіти) на випускників магістратури, які ще не мають практичного досвіду, а тому навіть закінчивши докторську програму, не в змозі виконати повноцінне дослідження з якісним експериментом. Ці питання мають обговорювати освітяни, оскільки формальне введення одного наукового ступеня PhD в галузі освіти може позначитися на якості дисертацій «кандидатського рівня», доступі до здійснення наукових досліджень практиків від освіти, втрати наших традицій у підготовці наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації.

Також варто наголосити на цінності наукового ступеня доктора наук для розвитку наук про освіту. Певний інтерес становить європейський досвід упровадження Міжнародної програми розвитку єдиного інформаційного простору *Bridge between East and West* з концепцією системи підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації [1, с. 51]. У такій програмі враховано стандарти, переваги та особливості національних систем підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації. Вона сприяє створенню єдиного еталона під час їх порівняння у різних країнах світу. У програмі для врахування особливостей національних систем запропоновано запровадження дворівневої системи підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації: докторський рівень (PhD) і гранд-докторський рівень (Grand PhD), завдяки чому можна однозначно встановити еквівалентність найвищих наукових ступенів, які є або були чинними в країнах із дворівневою системою підготовки наукових кадрів [1].

Вважаємо, що в Україні накопичено значний досвід у підготовці наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації, а тому необхідно його узагальнювати, поширювати та порівнювати з досвідом інших країн. Інтеграція української науки і освіти у міжнародне, зокрема європейське, освітнє і наукове середовище має відбуватися на засадах пріоритету національних інтересів, збереження й розвитку людського капіталу країни, її інтелектуального потенціалу.

Література

1. Лобанова Л. Архітектура наукових ступенів: міжнародна практика і вітчизняні традиції / Л.Лобанова // Вісник Національної академії наук України. – 2009. – №1. – С. 42–55.
2. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014р. № 1556-VII [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayinopro-vyschu-osvitu>
3. Селінджер Дейвід. Програми підготовки PhD в Англії / Дейвід Селінджер // Докторські програми в Європі та Україні: Матеріали міжнар. конф. «Впровадження принципів третього циклу вищої освіти Європейського простору в Україні» / Нац. ун-т «Києво-Могилян. акад.»; Наук. ред., упоряд. В.Моренець. – К.: Унів. вид-во ПУЛЬСАРИ, 2007. – 98 с. – С. 25–37.
4. Doctor of Education (EdD) [Electronic resource]. – Available at: <http://www2.le.ac.uk/research/degrees/phd/education/edd>
5. Doctor of Education Degree [Electronic resource]. – Available at: <http://education.illinois.edu/current-students/graduate/coe-graduate-handbook/edd>
6. Doctor of Philosophy Degree [Electronic resource]. – Available at: <http://education.illinois.edu/current-students/graduate/coe-graduate-handbook/phd>
7. Doctorate in Education (EdD) [Electronic resource]. – Available at: <http://teach.com/how-to-become-a-teacher/teacher-education/doctorate-in-education-edd>
8. Douglass H.R. The Ed.D. as a professional degree / H.R. Douglass // The Phi Delta Kappan. – 1943. – 25(8). – P. 181–183.
9. Ed.D. vs. Ph.D. Degrees [Electronic resource]. – Available at: <http://teach.com/how-to-become-a-teacher/teacher-education/doctorate-in-education-edd/edd-vs-phd-degrees>
10. Encyclopedia of Education / Red. J.W. Guthrie. – NY: Macmillan Reference USA, 2002. – 3357 p. – P. 595–596.
11. Hollis E.V. Ed.D. vs. Ph.D. in education / E.V. Hollis // The Phi Delta Kappan. – 1946 (May). – 27 (9). – P. 258–259.
12. Hollis E.V. Two doctoral degrees / E.V. Hollis // The Journal of Higher Education. – 1942 (May). – 13 (5). – P. 256–262.
13. Imperial College London: Doctor of Science (DSc) Degree [Electronic resource]. – Available at: <http://www3.imperial.ac.uk/registry/currentstudents/dsc>
14. Hopkins John. Bloomberg School of Public Health : Doctor of Science [Electronic resource]. – Available at: <http://www.jhsph.edu/academics/degree-programs/doctoral-programs/doctor-of-science/>
15. Hopkins Johns. School of Education – Doctor of Education (EdD) Admissions [Electronic resource]. – Available at: <http://education.jhu.edu/Academics/doctoral/EdD/admissions.html>
16. Kennedy M.D. Jr. Practitioners or researchers: ED.D. or PH.D.? An analysis of educational leadership doctoral programs / M.D., Jr. Kennedy. – The University of Southern Mississippi, 2012. – 167 p.
17. University MONASH: Faculty of Science: Doctor of Science [Electronic resource]. – Available at: <https://www.monash.edu/science/future-students/graduate-options/Graduate-research/doctor-of-science#2>
18. Newsom T.W. A critical analysis of Ph.D. AND Ed.D. dissertation abstracts published during 2009 and 2010 / T.W. Newsom. – University of North Texas, 2011. – 73 p.
19. Osguthorpe R.T. The Ph.D. versus the Ed.D.: Time for a decision / R.T. Osguthorpe, M.J. Wong // Innovation Higher Education. – 1991. – 18(1). – P. 47–63.
20. Ph.D. vs. Ed.D. Programs: What's the Difference? [Electronic resource]. – Available at: http://study.com/articles/PhD_vs_EdD_Programs_Whats_the_Difference.html
21. Ph.D. General Requirements [Electronic resource]. – Available at: <https://www.brown.edu/academics/grad-school/phd-programs>

22. University of Leicester: Education PhD [Electronic resource].
– Available at: <http://www2.le.ac.uk/research/degrees/phd/education/phd>

Анонції

Світлана СИСОЄВА

Наукові ступені в галузі освіти: міжнародна практика

У статті проаналізовано зарубіжний досвід щодо визначення наукових ступенів у галузі освіти: доктор філософії (PhD, Doctor of Philosophy), доктор у галузі освіти (EdD, Doctor of Education), доктор наук DSc/ScD (Doctor of Science). Наголошено, що всі ці ступені належать до концепту докторського ступеню doctoral degree. Зроблено висновок, що впровадження наукового ступеня PhD у галузі освіти в Україні потребує ретельності щодо визначення його змісту й цільової аудиторії здобувачів без обмеження доступу до здійснення наукових досліджень практиків сфери освіти.

Ключові слова: докторський ступінь, доктор філософії у галузі освіти (PhD), доктор у галузі освіти (EdD), доктор наук у галузі освіти (DSc/ScD).

Светлана СЫСОЄВА

Научные степени в сфере образования: международная практика

В статье анализируется зарубежный опыт определения научных степеней в области образования: доктор философии в области образования, доктор в области образования, доктор наук (DSc/ScD). Подчеркивается, что все эти степени относятся к концепту докторской степени doctoral degree. Сделан вывод, что внедрение научной степени PhD в сфере образования в Украине требует тщательности в определении его содержания и целевой аудитории соискателей без ограничения доступа к проведению научных исследований практиков сферы образования.

Ключевые слова: докторская степень, доктор философии в сфере образования (PhD), доктор в сфере образования (EdD), доктор наук в сфере образования (DSc/ScD).

Svitlana SYSOIEVA

Scientific degrees of education: international practice

International experience concerning determination of the essence of the scientific degrees of Doctor of Philosophy (PhD), Doctor of Education (EdD), Doctor of Science (DSc/ScD) is analyzed in the article. It is emphasized that all these degrees refer to the doctor's degree concept: doctoral degree; it is concluded that Ph.D degree introduction in the education sphere of Ukraine requires thoroughness in the determination of its content and target consumers audience without limitation of the access to scientific research pursuance by practitioners in education sphere.

Keywords: doctoral degree, Doctor of Philosophy (PhD), Doctor of Education (EdD), Doctor of Science (DSc/ScD).

Українсько-німецька співпраця в освіті: досвід та перспективи

Наприкінці листопада ц.р. в МОН України відбулася зустріч Міністра освіти і науки України Лілії Гриневич з Надзвичайним та Повноважним Послом ФРН в Україні Ернстом Райхелем. Під час зустрічі Лілія Гриневич передусім зазначила: «Ми продуктивно співпрацюємо у багатьох сферах. Зокрема, розвинено співпрацю між університетами: на основі білатеральних програм, спільних обмінів у рамках Еразмус+. За кількістю обмінів Німеччина посідає друге місце після Польщі. Ми прагнемо активної співпраці в рамках програми Горизонт-2020, адже МОН зацікавлено у досвіді країн, що мають позитивну динаміку участі у цих програмах».

Між Німеччиною та Україною налагоджено активну співпрацю з обміну досвідом у сфері професійно-технічної освіти, зокрема, щодо впровадження дуального навчання, за яким 30% навчання студента ПТНЗ є теоретичним і відбувається в аудиторії, а 70% – практичним на виробництві.

Сторони порушили питання визначення 2017 року Роком німецької мови в Україні.

«Для нас важливо, щоб Рік німецької мови в Україні пройшов успішно. Звісно, вагома частка співпраці припаде на Міністерство культури, але співпраця з МОН також дуже важлива. Невдовзі ми надамо Міністерству конкретні ідеї щодо заходів, які можна проводити протягом року для популяризації німецької мови та культури в Україні», – поінформував Посол ФРН Ернст Райхель.

Лілія Гриневич додала, що українські діти прагнуть вивчати німецьку мову, 52% школярів вибирають її для вивчення як другої іноземної.

Обговорили також і поглиблення співпраці у сфері середньої освіти, зокрема щодо допомоги Німецької сторони у створенні інструментів для впровадження реформи середньої освіти. Міністр освіти і науки наголосила, що Goethe-Institut є одним з надійніших партнерів Міністерства у питаннях оновлення змісту освіти, модернізації навчальних програм, підвищення кваліфікації вчителів, запровадження системи мовних іспитів у навчальних закладах та популяризації німецької мови. Також організація надає підтримку в реформуванні української системи освіти в галузі викладання іноземних мов та удосконалення системи післядипломної педагогічної освіти вчителів німецької мови.

За інф. офіційного сайту МОН України